

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10 П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА
ПРЕТПЛАТА ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОЛАЖЕ
СЕ САМО КОД ПОШТА

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ:
На годину 30 динара
На по године 15 динара
На 3 месеца 9 динара

LE PETIT JOURNAL

ЗА БЕОГРАД НЕМА ПРЕТПЛАТЕ — ЛИСТ СЕ
ПРОДАЈЕ НА БРОЈ

ПИСМА И РУКОПИСИ ПЛАЋУ СЕ ВЛАСНИКУ
„МАЛИХ НОВИНА“
Топлички венац бр. 17., на горњем спрату.
Претплата се прима код свију пошта у Србији.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит реда 20 пр. д., а на четвртј од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 п. дин. од петитног реда.

KLEINE ZEITUNG

НЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

Огласи јевтино, по потреби и са сликама.

За свако оглашење плаћа се држ. г. се 10 р. д.

У ВАШТИ
КОД

„СКУПШТИНЕ“

У УТОРАК 11. ЈУЛА 1889.

ВЕЛИКИ КОНЦЕРТ

РУСКИ И СРПСКИ ПЕВАЧА

г. Владимирова и г-ђе Колцова

И ГОСПОЋИЦЕ

ЈУЛКЕ ПОПОВИЋЕВЕ
СРПСКЕ ПЕВАЧИЦЕ.

Између певања биће велики ватромет.

УЛАЗНА ЦЕНА 50 ПАРА ДИН.

ПОЧЕТАК У 8½ ЧАСОВА У ВЕЧЕ

С ПОШТОВАЊЕМ

РУСКО-СРПСКИ ПЕВАЧИ

485,1-1

Читај

оглас Алберта Кона Сиови
у нашем листу.
399

12-19

Полицијски силецилук.

Полиција, којој стоји на челу г. Е. Таушановић, отпочела је данас 10 јула против мене један силецилук, какав се одавно не памти у Београду.

Било је 10 часова из јутра, кад од старешине теразијског кварта добијем у затвореном куверту овако писамце:
„Господине,

„Изволте сада одмах доћи у квартал теразијски ради саслушања
10. јула 1889 год.

Ваш поштовалац
Д. Чолић.

„Господину Пери Тодоровићу, уреднику „М. Новина.“

Писмо је донео жандармериски поднаредник. Дозовем га у собу и рекнем му:

„Иди ти, војниче, и кажи твоме господину да ћу одмах доћи.“

Поднаредник ми примети:

— Мени је речено, господине, да идем с вама и да вас не остављам.
„Дело, рекнем му ја, онда причекај мало, сад ћу ја.“

После једанајест часова пођем; ја напред, жандарм за мном, па у квартал.

Г. члан Чоловић саопшти ми да се оптужујем за опорочавање власти и прочита ми оптужбу, где се вели ово:

Пера Тодоровић, уредник „Малих Новина“ опорочава власт не само у свом листу, но и јавно по кафанама. Тако је код „Руског Цара“ у кафани причао као да му је полиција нагнала у кућу бесна пса, па га ту оставила; како полиција смета његовим разносачима да носе и продају новине; како му је пред кућу полиција наместила некаква преобучена жандарма, који га узнемирава и пази на њега, а у Крушевцу кад је био, опорочавао је власт како само једу и пију, а ништа не раде. С тога се према овоме речени г. П. Тодоровић оптужује за јавно опорочавање власти.

На ову оптужбу ја одговорим:

Ја сам се у новинама доиста жадио и тужио како ми полиција ствара разне сметње и неприлике. Ту сам изнео ствар о бесном псу, о преобученом жандарму, који ми је једно пре месец дана подуже чео пред кућом сваки дан, као и то, да је жандарм број 12 у сред кнез Михаилове улице напао мога разносача, поцепао му капут и изгужвао новине.

То што сам јавно писао у новинама, наравно да сам говорио и усмено кад ме ко упита.

Пошто сваки дан одлазим у кафану код „Руског цара“ на пиво, дешавало се да ме онде гости упитају што год о ономе, што је изнесено у новинама и ја сам им објашњавао каква је ствар.

Дакле ја нисам говорио ништа друго до оно, што је већ било јавно речено у новинама, а што сам у новинама рекао све је истина, ја то и данас тврдим, и готов сам у свако доба да то и докажем, што ће ми посведочити сав комшилук и сви укућани.

А за нападу мог разносача у кнез Михаиловој улици, могу посведочити и г. Паја Божић и М. Миловановић, трговци.

Да је у ономе, што сам ја изнео и писао по новинама, било какве кривице, јамачно би ме тужила надлежна власт, а само би суд био позван да о томе реши. Међу тим такве тужбе није било. Моје писање дакле није садржавало ништа казниво, а о чему се може у новинама јавно писати, може се и усмено јавно говорити. Управо било би нечувено чудло, да ја као уредник не смем дати људима обавештења о ономе, што сам јавно писао у новинама.

И тако, ја сам у листу писао само оно што је истинито, а у кафани сам објашњавао само оно, што сам у новинама писао. Према томе нисам ни могао учинити никакву кривицу, па ни опорочавање власти.

То сам у главном изјавио на протоколу

Г. члан на то ми рече: а, јесте, јесте, ви сте опорочавали власт и мисимо зато да вас казнимо. Неће бити много. Једно тријестак дана затвора.

За тим ми г. члан рече да причекам, он ће одмах написати пресуду. За десетак минута пресуда је била готова. У њој се вели, пошто оптужени сам признаје своју кривицу, то се на основу § 357 крив. зак. казни са тридесет дана затвора.

Тражило се и ја потпишем да ми је ова пресуда саопштена.

Г. писар хтеде ме тада повести у главну полицију. Упитам га шта ћу тамо. Рече ми: „да да изјавите жалбу. Ја приметим да ћу ја жалбу изјавити доцније, у року од три дана, не морам баш сад. Но г. писар ипак наваливаше да треба да одемо до полиције, па бисмо јамачно и отишли, да није било доцкан, јер је подне већ било превазило.

Одем кући. После подне око 3 часа ето ми опет г. писара. Опет ме је позивао усмено у главну полицију. На моје питање шта ћу у полицију? он у почетку говораше: „на зову вас да одете, да се види шта ће бити.“ Но најпосле признаде да ће по свој прилици бити да ме зову да ме одмах затворе.

Ја тада изјавим и издиктирам г. писару у перо, да се такоме позиву не могу одазвати, пошто је незаконит. Полиција ме не може затворити пре, но што пресуда постане извршна, а она ће постати извршна после три дана, кад протече рок мојој жалби, или кад надлежна власт одбаци моју жалбу, ако сам се жадио пре три дана. У једно сам и изјавио, да ме полиција може у затвор само силом одвести, а да ја добровољно сам нећу ићи.

Уставом је јасно наређено, да престају важити све оне одредбе законске, које стоје у опреси с новим уставом. Тиме је престао важити и онај

грозни параграф у нашем казном поступку, по коме су полициске власти одмах могле кога затворити, чим га осуде, и не чекајући да се жали. Та старинска пракса сад се може извршити само као насиље и пошто се прво Устав погази. Ако полиција сме да гази Устав, што јој нека доведе жандарме, па нека ме силом однесу, а ја добровољно ићи нећу.

Г. писар однесе ту оју изјаву, али се на скоро опет врати с писамцетом од г. члана теразијског кварта, у коме вели: „изволте одма доћи у квартал да дате жалбу на осуду или да објасните што сте диктирали у перу“

Ја одговорим г. члану писмено да он нема никакво право ни дужност да води бригу о мојој жалби. Ја ћу се жалити у законом року, кад ја нађем за згодно. С тога се не могу одазвати његовом позиву да идем да пред њим изјављујем жалбу. А ако ме он позива ради другог чега, онда нека ми упути редован позив, па ћу доћи сутра тим пре, што је данас и иначе доцкан.

Г. писар иде с тим писмом.
Шта ће даље бити, видећемо.
10. Јула, 1889 у 6 часова по подне.

*

Испричали смо како је текао овај догађај. Да се запитамо сад, шта све ово значи?

Шта значи да ме баш данас тако хитно позивају у полицију и то не обичним позивом, но писамцетом и преко жандармског поднаредника, а још хитније осуђују ме на 30 дана затвора, и то баш ханса, а о замени новцем нема ни помена?

Шта то значи да сам ја за један сахат и позван, и саслушан, и суђен и осуђен, и господа одмах навалила да ме ту смета и ухапсе? И то све на трку и у највећој журби. У 11 сахата позван, а у 12 већ осуђен и хоће да ме ухапсе!

Шта значи да се мени овако очигледно, незаконито и противуставно ствара кривица за такве тричарије, као што је ово опорочавање власти, што се овде мени подмеће? Шта ово значи да једнога уредника у слободној Србији, под новим Уставом, полиција осуђује на 30 дана затвора, што је људима давао обавештења кад су га питали о стварима, које су изашле у његовом листу; и то о стварима, које су изашле у новинама, које не садржавају у себи ништа казниво, нити је ико до сад тужио уредништво за штампање тих ствари, а сад оно што се слободно могло рећи у листу, не сме уредник споменути усмено, кад га ко о томе што год упита?

Шта ово значи да се овако ашићаре гази Устав и врши очигледна неправда и насиље над једним уредником, коме је бајати Уставом ујемчено право јавне критике, а који и по божјим и по људским законима, а и по најобичнијој здравој памети, има неповредно

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

право да говори о стварима, које су изашле у његовом листу?

Шта ово значи да се полиција сестила да ме казни тек сад, после 7 до 8 недеља, и то да ме казни баш хапсом, и то баш данас, 10 јула, у понедељак, у очи доласка бив. краља Милана?

Ево шта то значи.
Пре свега то значи, да у оној земљи, где један грађанин, где један образован и свакако угледан грађанин, где један уредник листа може бити тако олако, тако брзо, тако без икакве стварна разлога и стварне кривице нападнут у своје праву и лишен слободе, — то значи да у тој земљи влада самовоља, влада тиранија, влада безакоње, а Устав и његове слободе стоје као мртва реч, на коју се нико не обзире.

То значи, да су се г. Коста Таушановић и г. Глиша Ђорђевић решили, да ме стрпају у затвор пошто по то, па ма то било и по цену очитога гажења Устава.

А зашто баш данас?

За то, што сутра долази бив. краљ Милан. Он не сме затећи Перу Тодоровића у слободи. Пера Тодоровић мора бити у затвору, кад нога бившега краља стане на српско земљиште.

То је пешкеш, којим верни поданици Која и Глиша хоће да засведоче своју лојалност и да обрадују уморнога хаџију.

А иза овога почетка јамачно се крије и даљи, много озбиљнији развој. Јамачно је план такав, да ме сад на брзу руку, ухапсе ма зашта, а кад већ једном будем у затвору, онда ће се на тенане полако смишљати и накрпљати разне кривице.

Има већ оптужба за уреду владаоца, а напибарчиће се и што друго, па полако, боже здравље, ваљда ће накупити једно бар 5—8 година затвора. Дође ли још једном ту, где змија свеца слави, онда даље неку је Бог милостив!

Но било ли не било каквих даљих и дубљих планова, свакако је несумњиво то, да је сад, у први мах, г. Таушановићева и г. Глишина полиција ставила себи у задатак, да ме укљони с очију бившем краљу Милану.

Лозинка је проста и јасна: бивши краљ Милан не сме ме затећи у слободи, јер какав ми је онда тај г. Глиша верни пријатељ, а тај г. Која лојални министар, кад нису у стању стрпати у затвор ни једнога Перу Тодоровића, који је овако дреко говорио о јучерашњем краљу а данашњем првом Ђенералу (?) Србије.

Да се докаже да је г. Глиша доиста прави пријатељ, а г. Која доиста прави лојални министар полиције, ја треба да идем у хапс, по Уставу, преко Устава, ко те то пита!

Тако стоји ствар, и она се друкчије никад ничим не може објаснити.

Боже мој! какво ситничарство духа, каква пакост срца, какво слепило у најпростијим радњама људским!

Ко би икад могао веровати да ће се оволика кивна пакост дићи против једног јединог немоћног и нејаког човека, који је истина, једном скорашњем силнику рекао доста горких и тешких речи, али их рекао изазван и у одбрани своје нападнуте части.

Да својим очима не гледам, да на самом себи не подносим то грко искуство, — никад не бих могао веровати, да људи, да такви људи, који су годинама држали судбу ове земље у својим рукама, или боји и сад сто-

је на управи земаљској, могу бити тако жалосни, тако кукавни ситничари!

Али знате шта господо! Ударајте али увек главу малко на страну, да вам која варница очи не иегера, јер знајте, да ваши ударци неће наићи на труду прладину!

Ударајте, господо, али знајте да ћу вам сваки ударац, који ми мучки нанесете у леђа, вратити јавно ударцем у прса!

Ударајте! И он, као бивши, и ви, као његове дејствителне слуге, ви сте моћни и велики, с тога ударајте докле год можете. Не бојте се да ћу икада потражити милости ваше; али знајте и то, да ћу на више ударце одговарати ударцима докле куца дупна у подгрлицу, и докле год могнем махнути малаксајим рукама. А докле год имадох и толико снаге, да могу држати перо у руци, ви ћете из те борбе излазити покривени моралним модрицама и с крвавим надувеним главама.

Невиност и истина голема су сила. С њима су и слаби моћни, с њима су и малени јаки, велики и страшни.

О, света истино! о, свештена правда! ви сте нада и одбрана моја — ја се у вас уздам. Ви сте општар мач, који ће пресећи језик брбљивој и лажљивој притворности и надуvenом лицемерству. Ви сте светла буктиња, које ће озарити путове добра и напретка, а разагнати тежину лажи и обмана. Ви сте онај пламени језик, који ће реч од истине пронети кроз најудаљеније кутове ове лене земље и изрећи страховиту пресуду историје над злим духом овога доброга, али мученога нашег народа.

Нападнут сам и ја ћу се бранити. То ми налаже част и образ.

Ухватите једно ждребе у штети, па и њему има суда и пута, и за њега се не плаћа грош и два оборије док се ствар не извиди, и док се не донесе потпуна извршина пресуда.

А усред Београда, усред српске престонице, у првим месецима нове уставности, један полицијски Којић хвата једнога српског грађанина, једнога јавног радника и уредника, па му лакше и брже но последњем воцкарару и кесарошу изрече стидну пресуду тридесет дана затвора, и склептава га да га одмах одвуче у хапсану.

О, јадна земљо, у којој између твојих угледних грађана и уредника, и оних пасца, што их шинтери по сокацима жицом ватају, нема никакве разлике.

О, јадна слободо, кукавна, новим Уставом обезбеђена слободо, тешко теби кад од једнога простог самовољника као што је извесна полицијска величина на Великој Пијаци, може зависити, колико ће ти огулити кожу!

Али у овој земљи, која је родила толике јунаке и мученике, ваљда ће се наћи људи, који ће и овој бруки подрезати крила, да их не шири тако високо и далеко.

Кад смо већ догле дошли, да усред српске престонице нисмо сигурни с једним од најсетивих, а првобитних и основних права људских, нисмо сигурни с личном слободом, — онда ту престају више сваки обзир, а дужност је сваког поштењог грађанина, да свом снагом и свеколиким жртвама брани бар она основна права која су дугом и мучном борбом тек извојевана и утврђена у новом Уставу. Ми ћемо у ову борбу заложити све, а убеђени смо да у њој нећемо остати усамљени.

Заваде висто тражили, али, нападнути и изазвани, бранићемо се.

П. Тодоровић

ВЕСНИК

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

Глас. По вароши се проноси у велико глас да је г. Ристића у врањ. бањи снашла слабост, што личи на мали удар каиље. Вест је потпуно непоуздана, и ми у највећем страху очекујемо, хоће ли се овај глас обиситити.

Поуздана стража. Кад је писар теразијског кварта дошао, по други пут, да уредника нашега листа позове у полицију, с њим је дошао и писар истога кварта г. Сима Аврамовић. Док је онај први писар, г. Тоша Молеровић, чекао одговор уредника, г. Сима Аврамовић ходао је око уредништва и почешће погледао на капију. Пошто је г. Молеровић свршио већ посао и отишао, г. Аврамовић остао је и ходајући од уредништва до г. Карастојановићеве куће, стражарио је тако скоро до у мрак. Мало пође, па се окрене и баца поглед на капију уредништва. Јасно се видело, како стражари, јамачно да уредник куд год не изађе. На ово смо свратили пажњу неколике господе, која су долазила у то доба у уредништво, и они могу ово посведочити. Дакле место онога преобученог жандарма, који је обично употребљаван да чеки пред нашом кућом у овој је прилици употребљен г. писар, наш млади идеални песник и белетриста, коме сва узвишеност његове појезије ипак не смета да по каткад, у згодној прилици, замени и преобученог жандарма с класичним амрелом.

Штета што је мрак ускоро пао, те се нисмо могли дуже наслађивати дражесном сликом, како „овапуђена“ појезије са свим исправно врши благаородну улогу обичнога сокачког полицијског жбира.

О чесејша појезије, како премежденије нећеш ти још доживети.

Железнички магацини. Јуче изјутра сишли смо били на ову станицу, да испратимо једног пријатеља што полазаше за бању. Ова пријатна дужност беше за нас још у толико пријатнија, што је наш пријатељ нашао за мудро и патриотски, да својој бољци потражи лека у нашим, домаћим бањама.

Том приликом случај нас намерио беше, да се упознамо са једним државним органом на станици. У први крај разговор је, као обично, вођен био о времену, о врућини, о киши отп. Не видевши од такова разговора никакве користи, покренемо ми, с наше стране, другу тему. Питасмо поменутог господина о путничком саобраћају, о трговинском обрту, о транзитној радњи и о магацинима, — како стојимо, у том погледу? Он нас увераваше, да је путнички саобраћај приличан, да је трговински обрт добар, да је транзитна радња још боља, али — да је у магацинима велика оскудица. Он нам упрема се обрати руком на два магацина Ми пређосмо онамо. Нами се придружише још 2—3 за ову ствар заинтересована лица. Један од ових рече нам на само, да је на грађење једне дашчаре, којој се приближисмо, утрошено на — 50.000 динара!... Чити неверовасмо; али нам он понова затврди да је то сушта истина.

Остала два, или боље, *права* два магацина (дашчара је за време српскобугарског рата саграђена привремено), беху већ отворене и пуна трговачке робе. *На вољу, на земљи*, видесмо гвожђа, гаса, уља, машина и др. предмета, који према својејству и облику не долазе у магацин. *Они ле-*

же под ведрим небом, изложени киши и другој непогоди. За њих нема ни шупа, ни магацина. Од нашег трговца само се тражи, да тачно плаћа подвоз и да не остане дужан ђумруку; а какву ће робу да прими, — то није питање.

Не кривимо владу за прошлост. Железница наша била је до скоро у приватним рукама; и, који зна, шта је све у том погледу код тадашњих експлоататора предузимано али — узалуд.

Али сад, жељезницом непосредно управља наша дажава; кад све што се ради, ради се у корист или на штету нашу сопствену, сад, велимо, треба у свему, па и у овом случају да пође друкче. Наша свака па и најмања нехат или равнодушност, може да навуче недогледне и судбоносне последице по железницу, њезин глас и напредак. Ово нарочито због оскудице у магацинима.

По нашем мишљењу, прво што би требало учинити, било би то, да се загранична (увозна и транзитна) радња одвоји од чисто унутрашње (домаће) радње; да се за ону прву потребу предузме што пре грађење магацина и осталих зграда; да те грађевине буду *што ближе Сави*; да на те потребе не треба пожалити ни последњу пару, *те да тиме отклонимо опасност која нам прети из Хамбурга или Ротердама, превлачењем робе морем за Солун или Дедалач* — те две понајглавније приставишне тачке, које смо управо и имали на уму, кад смо нашу железницу спајали са Западом. — Ми рескосмо.

Крађа. Прошле ноћи око по ноћи неко је удешеним кључем отворио дућан Алексе Митића телалина овдаш. и украо му: две пушке двоцевке, неколико пари турског и цивилног одеа и других разних ствари па затим побегао.

Оптужбе. Управа вар. Београда оптужила је г. Благоја Дамњановића уредника „Српске Независности“ за чланак „Ко да закљони и одбрани“ који је изашао у 76 броју од 6 Јуна о. г. — Сем тога оптужила је г. Лазу Комарчића уредника „Домовине“ за чланак „Зар не видите да ће земља — у крв огрезнути“, који је изашао у броју од 7. Јула о. г.

Позоришно друштво, које под управом г. М. Ристијевића даје представе у хотел „Империјалу“, приказиваше данас, на захтев публике, „Рисејане“, шаљиву игру у 1 чину. За овим ће се приказивати „Лукавство“, шаљива игра у 1 чину од Неде Недељковића глумца, а после овога „Љубавно писмо“, шаљива игра у 1 чину од Косте Трифковића. Између чинова декламоваће г. Родољуб Бујдић.

Сутра у среду приказиваше се „Потурница“, драма у 5 чинова од Кукуљевића.

Са железнице. 6. о. м десио се на нашој железници овај случај. Саобраћајни чиновник београдске железничке станице одреди кондуктера Александра Ракића да оде до Међулужја и да се истог дана врати возом бр. 64 као влаковођа. Кад је стигао у Међулужје Ракић је целог дана пијанчио по мезанама око станице. А кад је било време за полазак у Београд, он онако пијан оде шефу станице, који видевши га пијана и несмејући да му повери воз, одреди свог чиновника г. Димитријевића да сироведе воз до Београда, заједно с пијаним кондуктером Ракићем — Кад је воз пошао и Димитријевић уђе у фургон те да ради свој посао; а кад је воз већ прошао станицу и дошао до раскрсног знака, онда Ракић, онако пијан

* Зри Лаза Костић, који је стару „плот“, претворио у „пут“, те од „овапуђен“ изашло „оваплоћен“.

ГЛАСОВИ ИЗ НАРОДА

Радикални збор

(Допис „Малих Новинама“)

Алексинач, 2. јула.

Радикали су 27. пр. мес. држали у Алексиначу збор, који су посетили сви виђенији радикали овдашњи. На збору је говорио г. Аврам Миловановић, свештеник и толикогодишњи посланик. У свом говору напоменуо је, како су алексиначки радикали постали веома лабави и немарљиви према својој странци у Алексиначу, мислећи зар кад су на управи државној људи из њихове странке, да немају ни потребе да воде и даље политичку борбу у границама свога програма. Он је побијао тако мишљење као погрешно. Данас, рекао је, радикали имају да се боре и сами међу собом а далеко више с политичким противницима. Борба радикала међу собом у томе је, што су на управи људи из радикалне странке, којима се може десити да њин правац и рад, као власника, не одговара задањи странкиној, те за то мора и у дужности јој је да мотри на све појаве и рад чланова своје владе, који могу заћи на странпутице и у погрешке, за које одговорност пада на целу странку. Да би отклонила са себе сваку могућу одговорност, она мора бити у борби са самом собом, мора пазити на рад и поступке својих првака, чланова владе, и не дати им да падају у погрешке. Та је борба тешка, задатак — владе, који радикали треба и да помажу и да буду чувари да се не изопачи, велики је.

Друга је борба с политичким противницима, који су уобичајили да у корист своју, па ма на штету земље и општих интереса, учине све само да баце мрачну сенку на радикале и њену странку. Дело једног човека из радикалне странке, ако је оно зло, узимају као зло које је учинила цела странка. Сузбијајући овако мишљење својих противника, дужност је радикалне странке да мотри и да не да да ма који њен члан учини, нешто што би противници једва дочекали да набаце на врат целој радикалној странци.

После овога, говорник је свратио пажњу на једно веома важно економско питање, — на тимочку железницу.

Новине су, вели, јавиле да је влада дозволила неком друштву, да трасира железничку пругу, која би од Радујевца преко Књажевца ишла за Ниш.

Приближује се време, кад ће се и идућој скупштини поднети та ствар на увиђај и одобрење а ми до сад не учинисмо код владе ни корака у корист наше вароши те може да буде те среће да је обиђе и ова железница. А ми ни мало немамо разлога да будемо немарни према интересима вароши, тим пре што су јој већ учињене две неправде. Једна је неправда што ју је обишла железничка пруга Београд-Ниш, а друга што ће Алексинач престати да буде окружно место. Тим самим он је већ постао мртав и изгубио значај, који је имао, а ако се још пусти да га обиђе и тимочка железница, онда ће са свим пропасти а на његов рачун подћи ће се друге вароши, које та нова железница не би обишла.

Сем овога, Алексинач је поднео много жртава и у прошлим ратовима буни и т. д., с којих и данас још рамљемо.

Кад све ово узмемо у обзир, онда нам не остаје ништа друго, но порадити код владе и умолити је, да тимочка железница иде из Књажевца преко Бање у Алексинач а не у Ниш. Тиме би се Алексиначу колико толико накнадило што га је обишла главна пруга и што није више окружно место, у коме су сасредсређене све

окупљене и друге установе, које су вароши доносили користи. А ово се може тим пре учинити, што у том случају Ниш не би имао шта да изгуби.

Али да се овој ствари не би дао политички значај ако би то, овако окупљени, коме предлагали или га молили, говорник је мишљења, да општински одбор сазове збор грађана, који би имали да реше: на који начин да се умоли влада те да она одреди једну комисију, која би имала да размери и прегледа пут Књажевац-Алексинач — а овај је пут куд и камо бољи но кад би ишао на Ниш. Ово треба учинити што пре, како би скупштина могла узети у обзир вишак цене, ако би случајно пруга на Алексинач коштала више. Она би на пример могла узети у обзир то, да би том пругом било везано једно признато купатило у Србији с главном пругом, а друго и то, што би тиме сачувала од пропасти једну варош. На коју је она иначе неминовно осуђена.

Колико ће се жеље г. говорника остварити, видећемо, а шта буде даље о овој ствари рађено, јавићу вам.

ИЗ БЕЛА СВЕТА.

— **Освета на смртној постељи.** Из Њу Јорка, у Америци, јављају о чудној освети, коју је извршио на смртној постељи неки Вилем Халтон. Он је био трговац, који је са својом породицом живео у завади. Жену није трнео, а јединац син му био је беспосличар. Осећајући да ће скоро умрети он се, тешко напрезајући се, одвуче у свој дућан, отвори гвоздену касу, у којој је било преко 40.000 папирних долара а ову сву слму новаца баца у пећ и запали је. За тим легне у постељу и умре. Све ово учинио је да се освети својој породици која му је у његовим последњим данима и сувише очигледно показивала како јој је он на терету и тако једва чека да умре. Одиста велика пакост, па још при смрти!

— **Ретка несрећа.** У селу Далвингу, близу Сарбурга у Немачкој, догодила се ових дана ретка несрећа Мзгдалена Мазеранг нашла је своју краву, па је узме, којим је крива била везана, умотала око своје руке на села и плела. Краву су узнемиравале муве и сигурно ју је ујео обад јер се, на један пут поплаши и нагне бегати што је год брже могла вукући за собом несрећну девојку. Тек после четврт сахата могли су краву зауставити и ухватити. Девојка је мало за тим, после ужасних мука умрла од задобивених рана.

КЊИЖЕВНОСТ

Васно Достига Обрадовићар приређене су латиницом за хрватску младеж. Штампана је и издање Ј. Б. Штиглера у Вараждину Страна 189 у 16-ини Цена је 60 новчића. Како хрватски листови јављају, издање је укусно и лепо повезано

Косово. Тако се зову латиницом писане историско-географске цртице, које је написао др. В. Клаић а које су ових дана изашле у Загребу.

ТЕЛЕГРАМИ

„МАЛИХ НОВИНАМА“

10. јула.

Шабач. 10 јула. Ноћас око 12 сахата зликовци попалише имање Станка Ивановића трг. Пожар узео

велике размере тако да је један већи део зграда и г-ђе Милке Си-мићке изгорео Непажњом при гашењу једном одсечена рука.

Париз. Манифест, који су потписали Буланже, Дилон и Рошфор, најжешћим изразима одбијају да одговоре на оптужни акт. У манифесту се вели како је државни суд тражио од осуђеника лажне исказе.

Атина. „Агенција Хавасова“ јавља: Мухамеданско становништво Крита, бојећи се устаника, разбегло се по приморским варошима.

БЕОГРАДСКИМ ЧИТАТЕЉИМА „МАЛИХ НОВИНА“

Од 1. Јула укинули смо претплату за Београд.

Наш лист добијаће се од сада само куповањем на број.

Да би лист био што доступнији штов. чит. публици и да би га наши дојакшији штов. претплатници могли и у будуће уредно набављати постарали смо се у два правца:

1. Предаћемо нашим продавцима сва имена свију наших досадашњих београд. претплатника, па ће продавац понудити свакога претплатника, и ко жели куповати број и даље, продавац ће му увек допети број на ноге.

2. У свима главнијим улицама, а и иначе свуда, где год је било zgodно, удесили смо продавнице, где ће штов. читатељи увек моћи да купе број.

Продавнице „Малих Новина“ биће обележене великим таблама, а доцније штампаћемо њива имена.

Тако ће наш лист бити стављен штов. публици на потпуно расположење њено; она ће од сад добијати наше новине и брже и раније но што је до сад добијала, а ми смо се састарали да лист излази рано, тако да га у 8 часова изјутра већ има у свима продавницама.

Уздамо се да ће наш лист и у будуће чувасти код штов. читатеља својих оно поверење и онај лепи глас, који је до сада уживао на све стране.

Уредништво „Малих Новина“

Читатељима из унутрашњости Наше штоване читатеље из унутрашњости молимо да се од 1. Јула претплаћују код својих пошта, јер уделништво непосредно неће примати претплату ни од кога из унутрашњости.

Све поште ваше дужне су примати претплату, а ако би која пошта правила сметње претплатницима, молимо да нам се то одмах јави, да сметње отклонимо.

Уредништво.

ДНЕВНИК

Ред примања по министарств у

Министар унутр. дела: сваки дан пре подне од 12—1 часа пре подне.

Мин. иностр. дела: четврком од 11—1 ч. пре подне.

Министар војни сваког дана од 11—12 ч. сем недеље и правника.

Мин. правде: сваког дана од 9 и по часа до подне.

Мин. грађевине; сваки дан од 11—12 ч. пре подне.

Мин. просв. и цркв. дела четком од 11 до 12 часа пре подне.

Мин. привреде, понедеоником, уторником четврком и петком од 11-с препеде до 1 по подне

Министар финансиј уторником и петком од 10 — 12 пре подне.

Изашао је из штампе

ГЛАСНИК

српскога ученога друштва.
књига 69.

Расправе и други чланци.

У Београду 1889. У штампарији краљевине Србије. На продају у књижари В. Валожића. Велика 8-ина, стр. 376 или 23 1/2 табака.

ЦЕНА 2 ДИНАРА

Преглед садржине: Прилози за синтаксу српскога језика. 1. О надежма без предлога. Од Пера П. Ђорђевића. (Наставак и крај). — 2. Енглеска француска и српска прота. Нависао Ј. Ђ. Авакумовић. (Наставак). — 3. У спомен Димитрију Матићу. Беседа Стојана Велковића. — 4. Црте из Босне. Од митрополита Хаци-Саве Косановића. — 5. Извештај управи Српскога Ученога Друштва о пентанској изложби 1885. Од Д. С. Милутиновића и М. Валтровића. — 6. Прилог броманилу. Од С. М. Козанића. — 7. Други прилог алгебарским вљадина вишега степенa. Од Петра Ј. Живковића. — 8. Изводи из записника

Напомена. Гласник 70, у коме су такође расправе и други чланци, ушао је у штампу.

МАЛИ ГЛАСНИК

ЈЕДАН слагач може одмах да ступи у штампарији код „Просвете.“

ЖЕНСКА КАПЕЛА даје конфекте у кафани код „ПОЗОРИШТА“ сваки дан. Улазак безплатан. 2,3

КУПУЈЕМ старе златне и сребрне ствари, а и примам такове ствари на продају, и у комисијон. — В. Г. Коен до кафеане поворишта. 34,3,3

ЈЕВТИНЕ КЊИГЕ

По врло јевтину цену могу се добити у уредништву „М. Новина“ ове књиге:

- „Историја једног француског селана“ комад 2 гроша.
 - „Дела Св. Марковића“. Свеска прва. 1 грош и по комад.
 - „Политично стање Срба у Угарској“ 10 пара динарски комад.
 - „Економија“ Светозара Марковића по динара комад.
- 33 СВЕ ЗА ГОТОВО. 3—10

ТРАЖЕ се ТРИ продавца за „Мале Новине“. Упитати у уредништву. Вреднији могу зарадити до 3 динара дневно.

ТРАЖИ се на вајам 600 динара на сигуну плату, уз уо поуздано јемство. Отплата 25 динара месечно. Интерес 12 од сто годишње. Упитати уредн.

ПОТЕКА код „ЦАРА ДУШАНА“ у Београду преко пута позоришта потребује помоћника. — За ближа извешта обрати се апотеци. 27,5 10

О г л а с и

ИМАМ доброг белог вина 100 акова и то од 2, 3 и 4 године, коме треба нека се обрати мени за погодбу.

Ђурија. 484,1,3 Милева Лазичка.

ПРОДАЈА

Великог непокретног имања Друштва Уједињења У БЕОГРАДУ.

Ово имање постоји на три лица са три главне улице: велике пијаце, градске и котарске до Зејрека. Има једна пространа кафана, која даје годишње прихода 4800 дин., једна лебарница 1260 дин., 24 дућана око 13.500 дин., квартира око 3500 дин., свега близу 2000 дуката. Има даље простран квартал на горњем авлију, 31 шулу, пространу каменом патосану авлију. На све три улице прелаз је из авлије.

Од вел. пијаце има 5 дућана и крило од кафеане све у дужини 40—90, од градске улице 12 дућана и фурунџиницу у дужини 75—99, од котарске улице 7 дућана свега у дужини 36—58 и са зачеља 8 квартира са шуцама у авлији, у дужини 76—80 метра. Дакле са све три улице има 229 48 метара.

Цело је земљиште велико 36 ара или 3600 кв. метара. Под солидно озиданим зградама има 1231 кв. мет., од слабог и мешовитог материјала 565, свега 1796 кв. мет. Рест од 1804 метара под авлијом.

На целом овом имању, које је у једној групи има само терета Управи фондова за непуних 2900 дук. Сва су добра од пожара осигурана са 84000 динара. Рок осигурација истеже чак 4. Септ. 1892. год. Годишње се плаћа 177 динара.

Ко би даље жељео ово имање купити, нека се у запечаћеном оферту најдаље до 1. Септембра ове год. обрати са понудом. На адреси има се ставити „Оферт за Др. Уједињења“, и упућен на банкарску фирму „Андрејевић и Компанија“ улица књ. Михајлова.

Понуђена сума не може бити мања од 264.000 Исплата се може учинити у 4 рате. Прва се полага, кад се оферт прими и друштво га усвоји. Остале 3 рате по истеку свака 3 месеца, полагају се. На суму коју купац не положи плаћа 6 по сто интерес. Он може и пре рока исплатити.

Оферант може и своје услове поред цене изложити повољније од ових.

Г.Г. акционари Др. Уједињења овим се уједно позивљу. да на скупштину друштвену у већем броју дођу 3. Септ. ове год. у 9 сати пре подне, која ће се држати у локалима друштвене кафеане, те да се оферти отворе и даље што треба уради. Овој скупштини и г.г. оферанти могу присуствовати.

Ако би оферанти желели план од имања, и имање видети, и још каква обавештења имати, нека се обрате г. М. Барловцу, друштвеном закупнику. Опширнији оглас наводи се у „Виделу“ број 57.

Из главне скупштине Друш. Уједињења

7. Маја 1889, у Београду држане.
283 7—10

НИШКА АКЦИОНАРСКА ШТЕДИОНИЦА

у свом комисионом одљељу врши следеће послове:

1. Прима наплате са свију трговачки пијаца за Ниш и околину нишку.
2. Издаје чекове платиме за Београд, Беч, Париз и Солун.
3. Прима налоге за куповину и продају за све производе овоземаљске.
4. Прима заступништва у посредовању за куповину робе са стране.
5. Даје зајмове на залогу домаћи овоземаљски производа.
6. Купује девизе са страни пијаца у којима налази сигурности.
7. Прима у депозит на чување, новце, артије од новчане вредности и адиђаре.

Кореспонденција на српском и немачком језику. *Трговачки свет и у опште публика која има алаћања за Београд и иностранство — нарочито Солун — чини се важљивим на 2-ју тачку да се може чековима послужити као са готовим новцем, чиме се уштеди порто, време и труд око паковања а за ту врсту послова штедиона наплаћује врло умерен и овисијон.*

Бр. 553
10. јуна 1889 г. УПРАВА.
Ниш. 24,29,2,6,9,13,16,20,23,27,432,7-10

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ БЕОЧИНСКОГ ЦЕМЕНТА ЗА СРБИЈУ

Предузимачима и осталим потрошачима препоручујемо **БЕОЧИНСКИ ЦЕМЕНТ**, и то: прима и секунда портланд, роман цемент и две сорте хидраула, лакши и тежи, јер је пробама доказано да је најбољи од свију, који се овди продају. Он је и по тежини најлакши, а подноси много више дометање песка, зато је за сваког најпробитачније, само са овим цементом радити.

Нарочито чинимо важљивим на наш портланд-секунда, који се најчешће употребљује и који је раван каквоћи са портландом прима других фабрика, а знатно је јевтинији. Наш прима-портланд венадмашим је, и служи поглавито за оне глаzure.

За потрошаче у опште, а нарочито за већу потрошњу знатно су спуштене цене.

Примамо на израду свако цементирање и бетонисање ходника и предеоља, израду тераца и мозајка за ходнике, предеоља и за цркве, како овди у Београду, тако и на страни, све по најјевтинијим ценама. Све радове вршимо са стручним радницима и са гаранцијом.

371,21—50 **ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК,**
Пера А. Јовановић,
са канцеларијом: на Сави на дрвари и у кнез Михаиловој улици бр. 29. у Пањделовој кући

КО ХОЋЕ ЈЕФТИНО И ДОБРО

да купи испод коштања *Женско, Мушко и Дечије Рубље (веша:) Хаљинице, Чараше, Платна, Чаршава, Салвета, Пешкира, Фиране* од јуте и од чипака, *Фланерска Кецета, Трико рекле, Шешира, Марам* цени и са монограмом, *Кецеле* од мола *јастука, краватна. Крагна, Манжетна* од илатна и каучука, *Прави француски Мидера, женски Шлафрока*, и т. д. и т. д. Само код нас је то сад могуће, јер још два месеца трајаће наша *Расиродаја* и да се за то време оконча, продајемо од данас нашим поштованим муштеријама *по чудно* јевтиној цени о коме се може сваки уверити. —

С ПОШТОВАЊЕМ
Алберт Кона Синсва
376 Улица Кнез Михајлова Бр. 7,
17—20 13,15,17,19,21,24,26,28,1,3,5,8,20,12,15,17,19,22,24.

КУЋА ЗАСЕБНА, НА углу глумачке и Јевремове улице бр. 21., испод позоришта, са 4 собе, кујном, подрумом, шпајзом и баштом, издаје се одмах под кирију, а и продаје се под повољним условима. Ова кућа има врло леп изглед на Дунав. За цену упитати у истој кући. 451,3,3

БИТКА НА **КОСОВОМ ПОЉУ** И ПАО СРПСКЕ ДРЖАВЕ НАПИСАО ДР. П. А. ПЛЕДЕСКИ ЦЕНА 60 ПАРА ДИН. *Може се добити у књижари В. Валожића у Београду* и 485 Д. Валожића у Нишу. 9—10

Нашем нигда незаборављеном

Михајлу Ст. Михајловићу

бив. секретару српског посланства у Цариграду

даваћемо двогодишњи парастос у цркви св. Марка у четвртак 13. ов. м. у 9 сати пре подве.

Молимо штоваоце и сроднике покојникове да изволе горњег дана овом тужном помену присуствовати.

Ожалошћена мати: *Катарина*, СУПРУГА: *Јованка*, СЕСТРЕ: *Маца и Софија.* 480,3,3